

Aprobat	Hotărârea CEC nr. 1186 din 18 august 2023
În vigoare	6 septembrie 2023
Publicat în Monitorul Oficial al RM	2023, nr. 341-342, art. 869
modificat prin:	Hotărârea CEC nr. 2716/2024, publicată în Monitorul Oficial al RM, 2024, nr. 373-376, art. 688

INSTRUCȚIUNEA cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Scopul prezentei instrucțiuni este optimizarea și uniformizarea aplicării procedurilor electorale privind organizarea, amenajarea și dotarea localurilor secțiilor de votare cu echipamente electorale și dispozitive necesare desfășurării în bune condiții a votării.

2. Prezenta instrucțiune stabilește condițiile pe care trebuie să le îndeplinească localurile secțiilor de votare, cabinele și urnele de vot din dotare, modul de amenajare a încăperii unde se desfășoară procesul de vot, responsabilitățile organelor electorale și ale autorităților administrației publice privind asigurarea infrastructurii necesare desfășurării în bune condiții a procesului de vot.

3. În sensul prezentei instrucțiuni se definesc următoarele noțiuni:

acțiuni de logistică – acțiuni de transmitere a bunurilor pentru dotarea secțiilor de votare și de asigurare a derulării procesului de votare în bune condiții;

cabină de vot pentru persoane cu dizabilități – structură pliabilă confecționată din material plastic (polipropilenă celulară sau alt material echivalent) ori carton multistratificat rigid, de culoare albă, având forma unui album cu două laturi care se așază pe masă. Alegătorul așezat pe scaun cu fața spre colțul interior pune pe masă buletinul de vot și aplică pe el ștampila „Votat”, părțile laterale servind pentru asigurarea secretului votului;

cabină de vot – structură pliabilă confecționată din material plastic (polipropilenă celulară sau alt material echivalent) ori carton multistratificat rigid, de culoare albă, având forma unui cub dreptunghiular cu o înălțime de 1,7 m. Partea de jos constituie un corp având toate cele patru laturi închise, suprafața de sus a corpului (soclul) servește ca masă pe care alegătorul pune buletinul de vot și aplică pe el ștampila „Votat”. Partea superioară a cabinei este formată doar din pereții laterali și cel din spate, care vin în continuarea laturilor corpului de jos, soclul corpului de jos rămânând astfel liber;

ciclu electoral – intervalul de 4 ani, care cuprinde cel puțin trei scrutine naționale;

etichetă de securitate – etichetă autoadezivă, care se folosește la sigilarea buletinelor de vot și altor documente / materiale electorale;

localul secției de votare – spațiu în care alegătorii își exercită dreptul de vot;

lupă specială – instrument optic alcătuit dintr-o lentilă convergentă, care se folosește de persoanele slab văzătoare, pentru a-și exercita dreptul de vot în mod neasistat;

plic-șablon – plic destinat persoanelor nevăzătoare ori slab văzătoare, confecționat din carton în care se introduce buletinul de vot și pe care numerele de ordine a concurenților sunt inscripționate în format Braille, iar în partea dreaptă a acestuia sunt perforate ferestre pentru ștampila „Votat”. Alegătorul găsește numele candidatului prin pipăit și aplică ștampila direct pe buletin, fără să aibă nevoie de însoțitor;

riglă electorală – riglă pe care membrul biroului electoral o ține pe lista electorală, este prevăzută cu o fereastră pentru citirea numelui și prenumelui alegătorului și încă două ferestre în care alegătorul

semnează o dată la turul I și a doua oară la turul II. Pe riglă textele „Semnătura / Turul 1” și „Semnătura / Turul 2” sunt imprimare inversat pentru comoditatea alegătorului care semnează;

sigiliu cu sistem de autoblocare – bandă din plastic, pe care este inscripționat un număr, care servește la sigilarea urnelor de vot și sacilor cu buletinele de vot, iar numărul sigiliului se înscrie în procesul-verbal privind pregătirea deschiderii secției de votare;

urnă de vot mobilă – cutie dreptunghiulară pliabilă din material opac cu un volum de 27 litri, prevăzută cu torți, având în partea superioară o fantă (deschizătură îngustă) prin care alegătorul introduce buletinul de vot;

urnă de vot staționară – cutie din plastic (polipropilenă copolimer sau alt material echivalent), de culoare mată având un volum de 85 sau 45 litri, prevăzută în capac cu o fantă (deschizătură îngustă) prin care alegătorul introduce buletinul de vot.

4. Din motive de claritate și fluiditate a textului, precum și pentru a nu încălca textul cu dublete masculin/feminin, termenii folosiți în prezenta instrucțiune care denumesc funcții au formă masculin generic și poartă un caracter incluziv/nonsexist.

Capitolul II. Infrastructura secției de votare

Secțiunea 1. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească localul secției de votare

5. Amenajarea localului secției de votare se face, de regulă, în sediile aflate în proprietate publică, precum și în cele aflate în folosința sau în gestiunea autorităților administrației publice locale prin aplicarea principiului adaptării rezonabile a spațiului destinat procesului de vot.

6. Localurile secțiilor de votare se amenajează astfel încât să asigure conformitatea cu cerințele de accesibilitate, legalitate, transparență, eficiență și solemnitate a procesului de votare. Solemnitatea procesului de votare este asigurată prin intonarea imnului de stat la deschiderea secției de votare și afișarea în secția de votare a simbolurilor de stat (drapelul de stat și, după posibilitate, stema de stat).

7. La stabilirea localului secției de votare se va da preferință spațiilor aflate la parterul clădirilor publice, care să permită o cât mai bună organizare și desfășurare a operațiunilor electorale, precum și afluirea și defluirea corespunzătoare a alegătorilor. Sediul secției de votare și căile de acces către acesta trebuie să corespundă cerințelor de accesibilitate stabilite în Regulamentul cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități.

8. Localurile secțiilor de votare pot fi amplasate la etajele imobilelor dacă sunt îndeplinite cerințele de accesibilitate pentru toate categoriile de alegători. Autoritățile administrației publice locale pun la dispoziția organelor electorale localuri care corespund cerințelor prevăzute de Regulamentul cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

9. În cazul în care nu au putut fi identificate spații suplimentare, un imobil poate găzdui mai multe secții de votare, despre acest fapt fiind informați alegătorii arondați la acestea. Spațiile acestora se vor delimita corespunzător, pentru a nu perturba desfășurarea ordonată a procesului de votare.

10. Accesul în localul secției de votare se va realiza fie prin intrare directă în local, fie prin coridoare, holuri, culoare, vestibuluri și alte locuri de trecere, care vor avea o lățime de cel puțin 90 de centimetri, delimitate și marcate corespunzător, prin care persoanele să se poată deplasa ușor.

11. În imobilele în care se amenajează spații destinate desfășurării votării trebuie să se asigure ca acestea să fie confortabile din punct de vedere termic și să existe mijloace de comunicații (telefon, conexiune internet), energie electrică, grup sanitar, dispozitive de stingere a

incendiilor, marcaje ale căilor de evacuare, precum și planul de evacuare în caz de urgență. Echipamentele și instalațiile trebuie să se afle în stare de funcționare.

12. Configurația localurilor secțiilor de votare trebuie să faciliteze paza, protecția și securitatea materialelor utilizate în procesul de votare.

13. Pentru asigurarea iluminatului interior artificial, precum și pentru menținerea în stare de funcționare a mijloacelor și utilajelor de comunicații, localul secției de votare trebuie dotat cu sursede rezervă de energie – generatoare de curent, lanterne, felinare etc.

14. Localul secției de votare se amenajează astfel încât să asigure derularea corectă și transparentă a procesului electoral, precum și să garanteze caracterul secret al votului.

15. În preziua, ziua votării (după caz, zilele votării) și ziua următoare este interzisă închirierea sau utilizarea în alte scopuri a spațiilor în care se desfășoară votarea, a căilor de acces la acestea și a spațiilor tehnice aferente.

16. Localul secției de votare trebuie să aibă o suprafață suficientă astfel încât să faciliteze următoarele:

1) asigurarea controlului asupra accesului alegătorilor în sala de vot, în șiruri corespunzătoare numărului cabinelor, facilitarea unui parcurs ordonat pentru aceștia, evitându-se aglomerația;

2) așezarea cabinelor și urnelor de vot, a pieselor de mobilier necesare desfășurării activității membrilor biroului electoral al secției de votare și operatorilor SIAS „Alegeri” (masă, scaune, dulap, safeu etc.);

3) așezarea cabinelor de vot astfel încât să permită fiecărui alegător secretul votului;

4) urnele de vot să fie în câmpul vizual al tuturor membrilor biroului electoral al secției de votare și subiecților autorizați să asiste la operațiunile electorale;

5) depozitarea în condiții de siguranță a buletinelor de vot, ștampilelor electorale, precum și a altor materiale necesare procesului electoral;

6) asigurarea spațiului necesar pentru operatorii care se vor afla imediat la intrarea în secția de votare, astfel încât aceștia să poată verifica datele de identitate ale alegătorilor, asigurând confidențialitatea acestora;

7) accesul liber al alegătorilor la masa membrilor biroului electoral al secției de votare pentru a semna în lista electorală pe suport hârtie și a li se încredința buletinul de vot;

8) asigurarea unor zone de staționare pentru persoanele autorizate în condițiile legii să participe ori să asiste la operațiunile electorale desfășurate în secțiile de votare, astfel încât să fie asigurate condiții optime pentru observarea liberă a procedurilor și să nu creeze dificultăți în desfășurarea operațiunilor electorale.

17. Cabinele și urnele de vot sunt așezate în raza vizuală a membrilor biroului electoral al secției de votare. Exemplificarea modului de amenajare a localului secției de votare este arătată în anexa nr. 1.

18. Fiecare birou electoral al secției de votare va primi cel puțin 2 laptopuri, conectate la rețeaua Internet, prin intermediul cărora operatorii, în ziua scrutinului, vor verifica datele de identitate ale alegătorilor în Registrul de stat al alegătorilor și vor înregistra faptul participării acestora la votare. După caz, secția de votare va fi dotată și cu alte echipamente electronice necesare pentru organizarea în bune condiții a procesului de vot.

19. În timpul desfășurării votării este limitată staționarea oricăror persoane în raza a cel puțin 1,5 m față de locul unde sunt așezate cabinele și urnele de vot.

Secțiunea 2. Cabina de vot

20. Secția de votare este dotată cu un număr suficient de cabine de vot, conform modelului și dimensiunilor prezentate în figura nr. 1. Numărul necesar de cabine de vot se va stabili în funcție de

numărul de alegători care se vor prezenta la secția de votare, fiind respectat după posibilitate coeficientul: o cabină de vot la fiecare 1000 de alegători.

21. Pentru persoanele cu dizabilități sau care, din motive de sănătate sau altele, nu pot vota la cabina de vot obișnuită, secția de votare este dotată cu o cabină, conform modelului și dimensiunilor prezentate în figura nr. 2, fiind așezată pe un suport astfel încât să-și mențină stabilitatea. Pentru persoanele cu dizabilități de vedere cabina va fi dotată după caz, cu o sursă suplimentară de lumină, plic-șablon (conform modelului prezentat în figura nr. 3), lupă specială (conform modelului prezentat în figura nr. 4), riglă etc.

Figura nr. 1
Cabina de vot

Figura nr. 2
Cabina de vot destinată persoanelor cu dizabilități

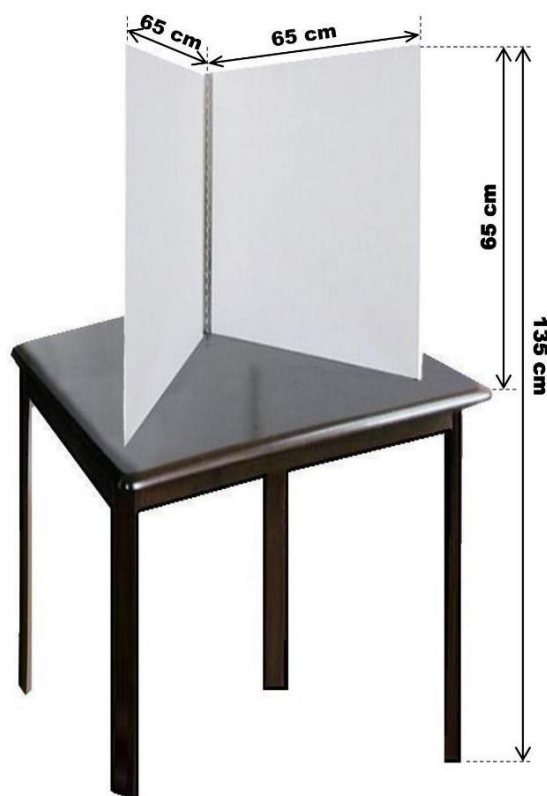

Figura nr. 3
Plic-șablon

Figura nr. 4
Lupă specială

22. Pe părțile laterale ale cabinei de vot (partea exterioară) se imprimă logo-ul color al Comisiei Electorale Centrale.

23. Cabinele de vot se așază în așa mod încât partea descoperită a acestora să fie orientată spre

peretele rămas liber al localului secției de votare, la o distanță de cel mult 1 metru. Paravanul din față al cabinei trebuie să fie orientat spre câmpul vizual al membrilor biroului electoral al secției de votare.

24. Nivel de durabilitate al cabinei de vot este ridicat astfel încât asigură funcționarea acesteia aproximativ 8-12 ani sau 6-9 scrutine naționale (2-3 cicluri electorale).

Secțiunea 3. Urna de vot

25. Secția de votare este dotată cu cel puțin două urne de vot staționare cu o capacitate de 80 sau 45 de litri (conform modelului prezentat în figura nr. 5) și o urnă de vot mobilă cu un volum de 27 de litri (conform modelului prezentat în figura nr. 6).

Figura nr. 5
Urna de vot staționară

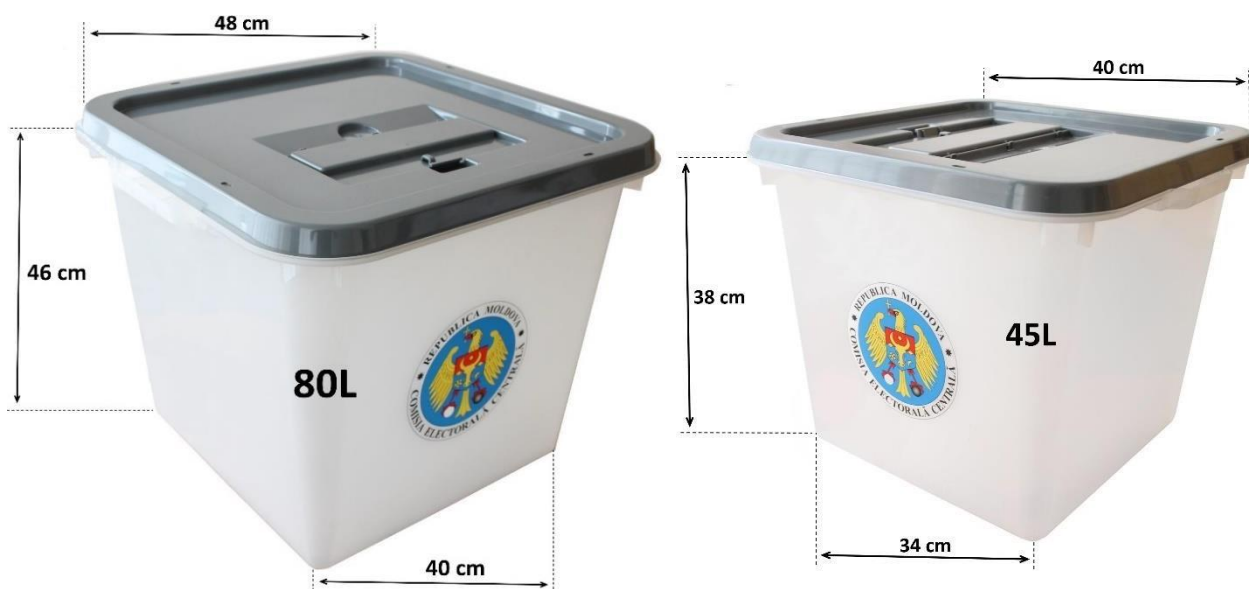
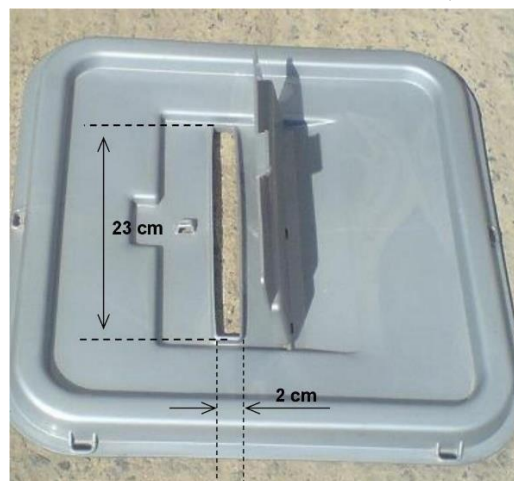

Figura nr. 6
Urna de vot mobilă

Figura nr. 7
Capacul cu fantă al urnei de vot staționare

26. La estimarea necesarului de urne de vot staționare se va avea în vedere numărul de buletine de vot care vor fi utilizate de către alegători la secția de votare în aceeași zi: pentru fiecare 3000 de buletine de vot – o urnă de vot staționară cu capacitatea de 80 litri, iar pentru 1500 de buletine de vot – o urnă de vot staționară cu capacitatea de 45 litri.

27. Secția de votare se dotează cu minim o urnă de vot mobilă. În caz de necesitate, în funcție de numărul alegătorilor care au solicitat votarea la locul aflării, precum și de numărul de alegători, incluși în formularele listelor suplimentare de către conducătorii instituțiilor abilitate, care vor vota conform regulilor aplicabile pentru votarea la locul aflării, se va solicita suplimentar o urnă de vot mobilă. În lipsa unei urne de vot mobile suplimentare, pentru votarea la locul aflării se poate folosi urna de vot staționară de 45 de litri.

28. În localul de vot urnele de vot staționare trebuie așezate la o distanță recomandată de 1,5m față de cabinetele de vot, în spațiul dintre acestea și mesele unde stau membrii biroului electoral al secției de votare.

29. Urnele de vot trebuie să aibă un nivel ridicat de durabilitate, astfel încât să poată rezista minim 8-12 ani sau 6-9 scrutine naționale (2-3 cicluri electorale).

30. Pe părțile laterale opuse ale urnelor de vot (partea exterioară) se imprimă logo-ul color al Comisiei Electorale Centrale.

31. Capacul urnei de vot este de culoare gri, ale cărui dimensiuni și formă trebuie să se potrivească cu urna de vot, fiind detașabil complet de aceasta (conform modelului prezentat în figura nr. 7).

Secțiunea 4. Securizarea urnei de vot

32. Securizarea urnelor de vot se realizează prin sigilare. Urnele de vot staționare se sigilează prin intermediul a 4 sigilii de tip colier cu autoblocare, iar urnele de vot mobile, prin intermediul 1 (unui) sigiliu. În cazul în care în urna de vot utilizată în procesul de votare nu pot fi introduse mai multe buletine de vot, pe capacul acesteia se aplică un sigiliu. Codul aplicat pe sigiliu se va indica în procesul-verbal privind pregătirea deschiderii secției de votare.

33. Pe sigiliu sunt imprimate textul „CEC” și un număr de ordine format din 6 cifre, care va începe cu 000001 și va continua succesiv (conform modelului prezentat în figura nr. 8).

34. Pe documentele și materialele electorale care se împachetează și se sigilează se aplică eticheta de securitate, conform modelului prezentat în figura nr. 9.

Figura nr. 8

Sigiliul pentru sigilarea urnei de vot

Figura nr. 9

Eticheta de securitate

Capitolul III. Acțiuni de logistică și responsabilități

35. Responsabilitatea privind stabilirea localului secției de votare aparține autorității administrației publice locale, în condițiile Codului electoral și legislației conexe, ale prezentei instrucțiuni și ale altor acte administrative adoptate de Comisia Electorală Centrală. În cazul secțiilor de votare constituite în străinătate, responsabilitatea privind stabilirea localului secției de votare aparține Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

36. Responsabilitatea pentru organizarea votării, secretul votului, amenajarea localului secției de votare și menținerea ordinii în secția de votare o poartă biroul electoral al secției de votare.

37. Comisia Electorală Centrală asigură dotarea tuturor secțiilor de votare cu numărul necesar de cabine și urne de vot, în baza solicitărilor din partea autorităților administrației publice locale, iar în cazul secțiilor de votare constituite în străinătate – în baza solicitării Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

38. Comisia Electorală Centrală asigură secțiile de votare cu sigilii colier cu autoblocare, etichete de securitate, plicuri-șablon, lupe speciale, rigle, laptopuri și alte echipamente și materiale necesare pentru desfășurarea în bune condiții a procesului de vot.

39. Biroul electoral al secției de votare asigură ca bunurile din dotare să se afle în stare de funcționare și sesizează organele abilitate în cazul constatării abaterilor / deficiențelor de funcționare.

40. În scopul asigurării condițiilor pentru buna desfășurare a procesului electoral, Comisia Electorală Centrală stabilește, printr-o hotărâre emisă în acest sens, responsabilitățile suplimentare ale unor autorități ale administrației publice și ale altor instituții în perioada electorală.

Capitolul IV. Dispoziții finale

41. Distribuirea și/sau suplینirea cabinelor și urnelor de vot către autoritățile administrației publice locale se efectuează doar în baza cererii, conform modelului din anexa nr. 2, ținând cont de condițiile pe care trebuie să le îndeplinească localul secției de votare.

42. Cabinele și urnele de vot se transmit de către Comisia Electorală Centrală autorităților administrației publice locale prin act de predare-primire, conform anexei nr. 3, iar acestea vor purta răspundere materială pentru păstrarea și integritatea acestor bunuri.

43. Autoritățile administrației publice locale asigură secțiile de votare cu urne și cabine de vot, care se transmit birourilor electorale prin act de predare-primire, conform modelului din anexa nr. 4.

44. Imediat după centralizarea rezultatelor votării, organele electorale restituie autorităților administrației publice locale echipamentul electoral, în condițiile descrise în Instrucțiunea privind modul de sistematizare, împachetare, sigilare și transmitere a actelor, documentelor și echipamentului electoral după închiderea secțiilor de votare, aprobată prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

45. Dotarea secțiilor de votare din străinătate cu urne și cabine de vot, precum și cu alte echipamente sau materiale electorale se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului privind constituirea secțiilor de votare peste hotare, aprobat prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

46. La solicitarea autorităților (instituțiilor), Comisia Electorală Centrală poate pune la dispoziție, pe o perioadă determinată, echipamentul electoral în vederea realizării procedurii de alegere a organelor de conducere ale acestora, funcțiilor electivе din cadrul diferitor instituții, precum și în scopul desfășurării activităților de instruire și/sau informare asupra proceselor electorale. În acest sens, solicitanții poartă răspundere, inclusiv materială, pentru integritatea echipamentului electoral care le-a fost transmis, utilizarea lui conform destinației și respectarea termenelor de returnare a acestuia indicate de Comisia Electorală Centrală.